

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
ในเขตการศึกษา 7

นายเฉลย เครื่องเนียม

007176

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-121-2

I 15448824

JOB PERFORMANCE OF THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION COMMISSION
IN EDUCATION REGION SEVEN

Mr. Chaloei Krueangniam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
ในเขตการศึกษา 7

ชื่อนิติกร นายเฉลย เกรืองเนียม

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราภรณ์
อาจารย์ คร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 7 ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 7

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้แทนครู ซึ่งเป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของอำเภอต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 34 อำเภอ โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 354 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบ
 สอดถาม หน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ คือ (1) การประสานการ-
 คำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงาน
 ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และการประสานการดำเนินงานด้าน
 จุฬการและการเงิน (2) การเสนอแนะการแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน (3) การเสนอ
 ความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู และ (4) การปฏิบัติกรอื่นตามที่กฎหมาย
 กำหนดและตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดคอมหมาย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
 ในการปฏิบัติงาน ใ้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 354 ฉบับ ใ้รับกลับคืนมา 323 ฉบับ คิด
 เป็นร้อยละ 91.24

การวิเคราะห์ข้อมูล ใ้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
 ในเขตการศึกษา 7 พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี.
2. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในเขต
 การศึกษา 7 ปรากฏผลดังนี้
  - 2.1 การประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
 เกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
 กพอ.ใ้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนการประสานการดำเนินงานด้าน จุฬการและการเงิน
 กพอ.ใ้ปฏิบัติในน้อยที่สุด
  - 2.2 การเสนอแนะแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน กพอ.ใ้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
  - 2.3 การเสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู กพอ.ใ้ปฏิบัติ
 อยู่ในระดับมาก
  - 2.4 การปฏิบัติกรอื่นตามที่กฎหมายกำหนด กพอ.ใ้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 สำหรับปฏิบัติกรอื่นตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดคอมหมาย ปรากฏว่า ยัง

ไม่ได้มอบหมายเรื่องอื่น ๆ ให้ กปอ.ปฏิบัติ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษา
อำเภอ พบว่า เรื่องที่เป็นปัญหามาก ได้แก่

- 3.1 ประชาชนยังไม่ทราบองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของ กปอ.
- 3.2 กปอ.ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ
- 3.3 กปอ.ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดสรรอัตรากำลังครู
- 3.4 ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ กปอ.ไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการ

การใดถูกต้อง

ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด มีดังนี้ (1) ก่อนมี
การประชุม กปอ.ครั้งสำคัญ ๆ กรรมการบางกลุ่มมักจะประชุมอย่างไม่เป็นทางการ และ
มีการตัดสินใจกันมาก่อน (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู ไม่สามารถปฏิบัติงานของ กปอ.
ได้เต็มที่ เพราะมีงานสอนมาก (3) กปอ.ไม่มีอิสระในการเสนอแนะแต่งตั้งผู้บริหาร
โรงเรียน ทั้งนี้เพราะบางจังหวัดได้ทำการสอบคัดเลือกมาก่อน และ (4) กรรมการ
บางคนไม่กล้าอภิปรายในเรื่องที่ขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาในที่ประชุมเพราะเกรงใจ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Job Performance of the District Primary Education
Commission, in Education Region Seven

Name Mr. Chaloei Krueangniam

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya
Snanchit Sukontasap, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1981

ABSTRACT

Objectives of the Research:

The purposes of this study were, first, to study job performance of the District Primary Education Commission in Educational Region Seven, specifically, in fulfilling the duties stated in The Act of Primary Education Commission 1980 and, second, to study the various problems and obstacles arising in job performance of the District Primary Education Commission in that Educational Region.

Research Procedures:

The sample of the study consisted of four groups: District Officers, District Education Officers, District Primary Education Officers, and Teachers' representatives in Educational Region Seven, by using clustered sampling in 34 districts. The total

sample consisted of 354 persons.

The instrument used in this research was a questionnaire including a checklist, a rating scale and open-ended question.

This instrument included items in three general categories. First, item concerning the status of the sample were asked. The second general category included question about the four general functions of the District Primary Education Commission: (1) to coordinate job performance in the primary schools under the office of the District Primary Education Commission, including the academic, personnel, school-community relations, and business and finance areas; (2) to propose the appointment of school administrators; (3) to propose advancement of teachers; and (4) to perform other functions which are assigned by the Provincial Primary Education Commission, functions which are specifically included in The Act and other functions. The final general category included the problems and obstacles in job performance. 323 out of 354 questionnaire forms (91.24%) were completed and returned. The data were then analyzed by using Percentages, means, and standard deviations.

Findings and Conclusion:

The findings of the study indicate that the majority of the members of the District Primary Education Commission have a bachelor's degree.

The findings concerning job performance of the District

Primary Education Commission were:

In coordinating job performance of the primary schools under the office of the District Primary Education Commission, the District Primary Education Commission performed at the less level in the academic, personnel, and school-community relations areas. They performed at the least level in business and finance.

In proposing appointment of school administrators and other job performance according to The Act, the performance in both areas was at the less level but at the above average level in proposing the advancement of teachers.

The Provincial Primary Education Commission did not assign functions other than those stated in The Act to the District Primary Education Commission.

The major problems and obstacles in performance included the following: (1) the people do not understand the factors, roles and functions of the District Primary Education Commission; (2) the District Primary Education Commission did not participate in financial matters; (3) the district Primary Education Commission did not participate in preparing the teacher-student ratio; and (4) the area of authority was not clear.

The problems and obstacles stated in the open-ended questionnaire included the following: (1) before crucial meeting are held, some committees have informal meetings and already make decision before the general meetings; (2) the teacher representatives have an overload of teaching, so they cannot work sufficiently; (3) the District Primary Education Commission does not

have freedom in recommending appointment of school administrators because some provinces give a selection examination; (4) some committees do not discuss subjects that conflict with the superiors' opinions because they are considerate of the superiors' feelings.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และอาจารย์ ดร.สนานจิตร สุกนชทรัพย์ ที่ได้
ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างเป็นกันเองมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากท่านทั้งสอง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่ง นายอำเภอ
ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้แทนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กรุณา
ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน
ซึ่งมิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ คุณมงคล เลี้ยงหนองแบน คุณชาญชัย พงศยาภรณ์ คุณอารีรัตน์
เลี้ยงสว่างวงศ์ และคุณวรรณา เครื่องเนียม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย
ด้วยดีตลอดมา จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ในที่สุด

เฉลย เครื่องเนียม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการแผนภูมิและตารางประกอบ.....	ฅ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
	ขอบเขตของการวิจัย.....	9
	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	10
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	10
	ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	11
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
	ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล.....	13
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาปัจจุบัน.....	14
	การจัดการประถมศึกษาในระดับชาติ.....	14
	การจัดการประถมศึกษาในระดับจังหวัด.....	18
	การจัดการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.....	21
	การจัดการประถมศึกษาในระดับอำเภอ.....	22

	การจัดการประถมศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน...	25
	การประสานงาน...	29
	งานบริหารด้านวิชาการ...	30
	งานบริหารด้านบุคคล...	32
	การสรรหาบุคคล...	34
	การคัดเลือกบุคคล...	37
	คุณสมบัติผู้บริหารโรงเรียน...	39
	การประเมินผลการปฏิบัติงาน...	43
	การพิจารณาความดีความชอบ...	47
	งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน...	51
	งานบริหารด้านธุรการและการเงิน...	53
	พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523...	56
	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยคณะกรรมการ...	57
3	วิธีดำเนินการวิจัย...	64
	กลุ่มตัวอย่างประชากร...	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย...	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล...	70
	การเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล...	72
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย...	72
4	การวิเคราะห์ข้อมูล...	74
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม...	74
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ การประถมศึกษาอำเภอ...	76

บทที่

หน้า

การประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ... .. 76

การประสานการดำเนินงานด้านบุคคล. 80

การประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.. .. 84

การประสานการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน... .. 88

การเสนอแนะการแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน. 92

การเสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู.. .. 98

การปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด. 105

การปฏิบัติการอื่นตามที่ กศจ.มอบหมาย 109

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน. 109

เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน. 110

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานจากแบบสอบถาม
ปลายเปิด, ... 119

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างจาก
แบบสอบถาม 119

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ... .. 121

วัตถุประสงค์ของการวิจัย.. 121

วิธีดำเนินการวิจัย... .. 121

สรุปผลการวิจัย. 122

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ... .. 126

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต. 135

บรรณานุกรม 136

ภาคผนวก.. 143

ประวัติผู้เขียน.... .. 168

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ

แผนภูมิ	หน้า
โครงสร้างของระบบบริหารการประถมศึกษาแห่งชาติ... ..	28
ตารางที่	
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่ม... ..	65
2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	71
3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิ... ..	75
4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ	77
5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานการดำเนินงานด้านบุคคล... ..	81
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน... ..	85
7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสานการดำเนินงานด้านธุรการและการเงิน	89
8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอแนะแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน... ..	93
9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู	99
10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด... ..	106
11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน.	110